Проект „Развитие на фискалната децентрализация и подобряване на финансовото управление на местно ниво в България“

Въведение в бюджетирането с гражданско участие

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

БЮДЖЕТИРАНЕ С ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

- Демократичен процес, при който членовете на общността решават как да се изразходва част от публичния бюджет.
- Гражданите участват в поредица от открити, съвещателни срещи за обсъждане на касаещи общността въпроси и за определяне на приоритетите по отношение на разходите и играят пряка роля при решаването как и къде да се изразходват ресурсите.
- Бюджетирането с гражданско участие е признато като ефективен начин за използване на публичните средства и подобряване на фискалните резултати на държавите, включително чрез намаляване на корупцията.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Въпроси към участниците:

Какви подходи за ангажиране на гражданите познавате?

Ефективни ли са и защо?

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

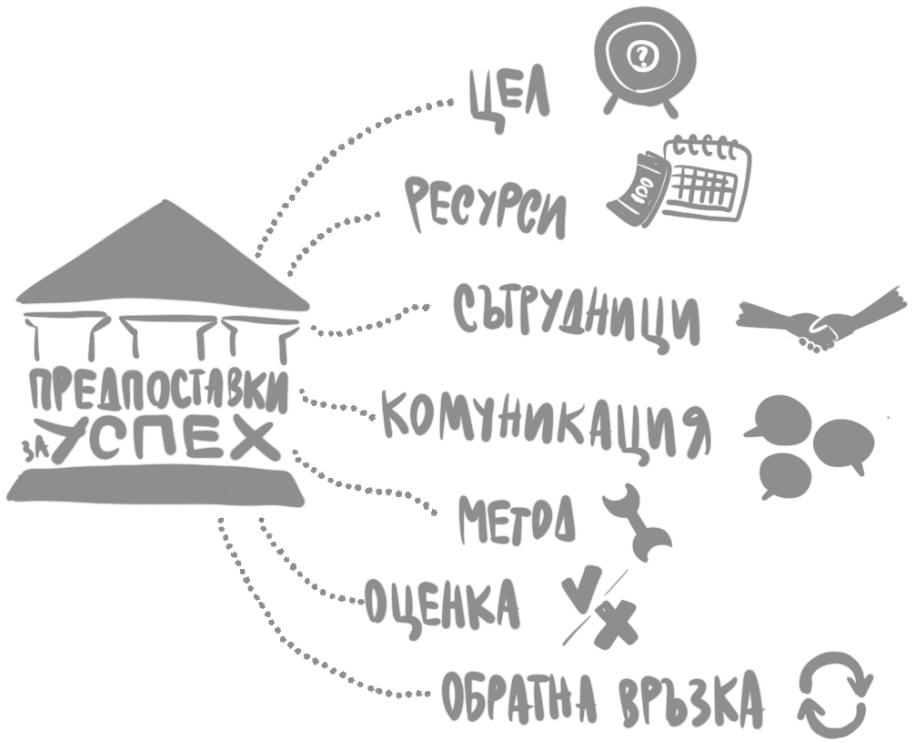
Каква е ползата за общината?

- Прозрачност и откритост на решенията
- Нови, нестандартни, иновативни решения
- Допълнителни данни и информация за различни групи
- Партньорства в общността
- По-висока информираност и компетентност на гражданите
- По-висока активност (и по време на избори)
- Мотивация и ангажираност с изпълнението и поддръжката
- Повишено доверие и легитимност на решенията

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Предпоставки за успешна гражданска ангажираност

- **Цел** - ясно разбиране на целта, която градът иска да постигне
- **Ресурси** - време/крайни срокове, финансови ресурси, информация, знания и др.
- **Налични партньори** - целева група, организации, които вече работят с нея
- **Открита комуникация** - причина и логика на ангажирането, очаквания
- **Определяне на най-добрия метод** – в зависимост от местния контекст и потенциал
- **Оценка** - оценка на успеха, показатели
- **Обратна връзка** - изграждане на доверие

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Кога обикновено се появяват препятствията?

- Лошо комуникиране и неразбираем език
- Темата за дискусия не е от голямо значение за местната общност
- Дадена информация не се използва
- Липса на обратна връзка за техния принос

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Source: Peoplepowered.org,
Impacts of Participatory Budgeting, Research brief, 2022.

РЕЗУЛТАТИ

Какво се променя благодарение на процеса

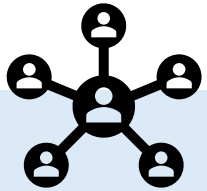
Хора

Граждански и съвещателни компетенции

Нагласи и ценности, подкрепящи разрешаването на конфликти

По-голяма ангажираност на гражданите (избори и друго участие на индивидуално ниво)

По-силни взаимоотношения с различни членове на общността и институции

Общност

По-голямо участие на общността, по-малко формални колективни действия

Положително въздействие върху благосъстоянието на общността

По-силно гражданско общество

Нови възможности за финансиране на граждански инициативи

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Община

Повече приходи от местни данъци

Ясна представа за обществените приоритети - публичните средства се харчат по различен начин

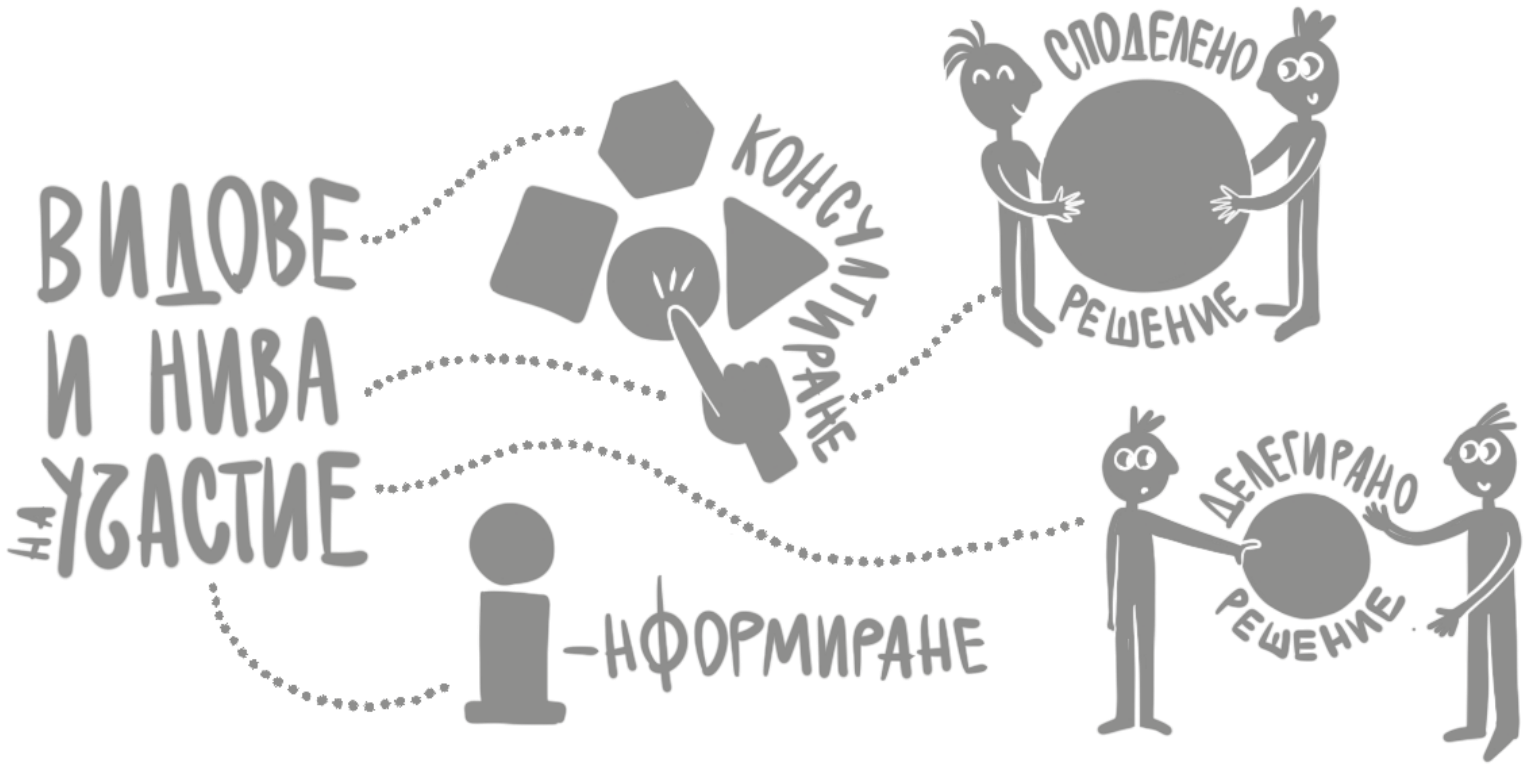
Нова публична инфраструктура и програми; иновативни решения

Нови практики за вземане на решения и нови пространства за съвместно управление

По-силни връзки и взаимно доверие между местни власти, местни организации и жители

По-голяма ефективност в публичните разходи

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ОБЩИНСКИ ФОНДОВЕ ЗА ПОДКРЕПА НА МЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ

УСТОЙЧИВИ МЕСТНИ РЕСУРСИ ЗА РАЗВИТИЕ И АКТИВНО УЧАСТИЕ НА ОБЩНОСТТА

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

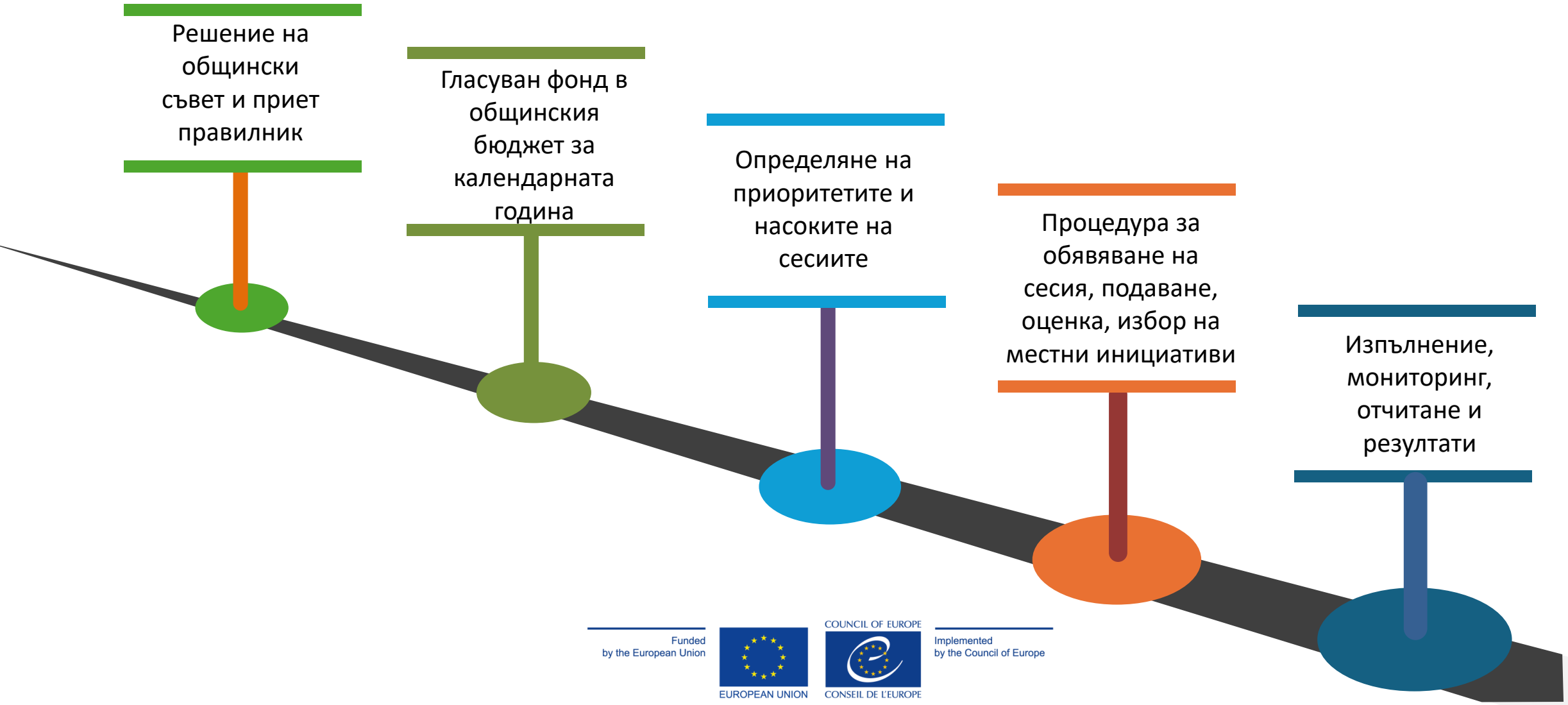
Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

УСТОЙЧИВ МЕСТЕН РЕСУРС

- ЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТ/ ЛЕГИТИМНОСТ: създават се и се управляват по правила, взети с решение на общинския съвет;
- СТАБИЛНОСТ И РЕГУЛЯРНОСТ: базирани са на общинския бюджет и се планират всяка календарна година;
- ПРЕДВИДИМОСТ: отговарят на обществени очаквания за финансов ресурс, стимулиращ редовно и очаквано местната гражданска активност; прозрачни и открити процедури;
- УЧАСТИЕ И ПАРТНЬОРСТВО: дават възможност за участие на гражданите при формиране и осъществяване на местни политики;
- ЕФЕКТИВНОСТ: Решават конкретни проблеми на общността.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

КАК СЕ СЪЗДАВА И ФУНЦКИОНИРА ОБЩИНСКИ ФОНД ЗА МЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ОТ КОГО ЗАВИСИ

ОБЩИНА

- ❑Общински съвет
- ❑Общински кмет
- ❑Общинска администрация

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ОТ КОГО ЗАВИСИ

Правилник за организацията, дейността и управлението на общински фонд за подкрепа на местни инициативи

- https://www.peshtera.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=4853:2018-10-04-11-57-57&catid=7:pravilnici&Itemid=17

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ОТ КОГО ЗАВИСИ

ГРАЖДАНСКИ СЕКТОР

- ❑Обществен съвет
- ❑Консултативен съвет
- ❑Настоятелство/ Управителен съвет

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ОТ КОГО ЗАВИСИ

- ❑ юридически лица с нестопанска цел
- ❑ читалища и читалищни сдружения
- ❑ сдружения на собствениците по ЗУЕС
- ❑ общински културни институти
- ❑ неформални граждански обединения

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

- ❑финансов и административен ресурс на местната власт;
- ❑дарителство и принос във финансови средства, материали, техника и консумативи на гражданите и местния бизнес;
- ❑доброволен труд и участие на заинтересованите граждани;
- ❑организационен и административен капацитет, и лидерството на местните организации.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Различни модели и инструменти за бюджетиране с гражданско участие

ВИДОВЕ ОБЩИНСКИ ФОНДОВЕ ЗА ПОДКРЕПА НА МЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ

- Общински фонд за местни инициативи управляван пряко от общинската администрация;
- Общински фонд за местни инициативи с външен администратор;
- Общински тематичен фонд за местни инициативи;
- Общински фонд по програма обществен форум.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

РЕЗУЛТАТИ & ПОЛЗИ

ГРАЖДАНИТЕ РАЗБИРАТ ПРОЦЕСИТЕ И НЕ СЕ ЯДОСВАТ !!

ХОРАТА ЗНАЯТ КАК СЕ ИЗПОЛЗВАТ И ИМАТ ДОВЕРИЕ В СИСТЕМАТА

НО ОТНЕМА ВРЕМЕ

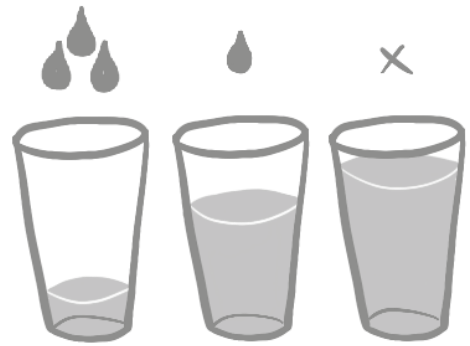

30% ПО-ВИСОКА СЪБИРАЕМОСТ НА ДАНЪЦИ

АНГАЖИРАНА Е ОБЩНОСТТА, А НЕ САМО ЛИГНОСТТА

ФОКУСИРАНО ИЗПОЛЗВАНЕ ПРИ МАЛЪК БЮДЖЕТ

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Основни етапи на бюджетиране с участие

1. ПОДГОТВИТЕЛНА ФАЗА
2. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ
3. ОЦЕНКА НА ДОПУСТИМОСТ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ
4. ГЛАСУВАНЕ
5. РЕЗУЛТАТИ, ФИНАНСИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИТЕ
6. ОЦЕНКА

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Основни етапи на бюджетиране с участие

Диалог и съюзи - подкрепа от местна власт, гражданско общество

Ситуационен анализ - проучване на нуждите на населеното място, на нормативната база и съществуващи практики

Заинтересовани страни

Финансов ресурс - между 1 и 15 % от общия бюджет

ПОДГОТВИТЕЛНА ФАЗА

Модел на БГУ и критерии за допустимост на проектите

Управляващ екип

Подготовка на материали - формуляри за проектни предложения, за оценка, бюлетини за гласуване

Информационна и комуникационна кампания

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Разработване на предложения за проекти и гласуване

Брейнсторминг на идеи - провеждане на публични обсъждания и гласуване за отсяване на предложенията

Техническа оценка на проектите - ръководният екип оценява дали предложенията са реализируеми - цена, ресурс на общината, в компетенциите на местните органи ли е, съответствие с местните стратегии и устойчивост

Избор на технически допустими предложения за проекти чрез гласуване - бюлетини и урни, онлайн или съчетание от двете

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Основни етапи на бюджетиране с участие

Резултати, финансиране и реализация на избраните проекти

Оценка на процеса-

за оптимизацията на БГУ е важно да се събират данни от всички участници в процеса както преди, така и в края на проектния цикъл.

Funded by the European Union
EUROPEAN UNION
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Implemented by the Council of Europe

Проект „Развитие на фискалната децентрализация и подобряване на финансовото управление на местно ниво в България“

За допълнителна информация

д-р Георги Петров, 0896669222, g.petrov@fgu.bg

Диана Андреева, 0887654370, diana.andreeva.an@gmail.com

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз и Съвета на Европа в рамките на проекта „Развитие на фискалната децентрализация и подобряване на финансовото управление на местно ниво в България“. Проектът е финансиран от Европейския съюз (чрез Инструмента за техническа подкрепа) и изпълняван от Експертния център за добро управление към Съвета на Европа в сътрудничество с Европейската комисия.
Отговорността за съдържанието ѝ се носи единствено от автора (авторите). Изразените в нея възгледи по никакъв начин не могат да бъдат възприемани като отражение на официалното становище на Европейския съюз или на Съвета на Европа.

Funded by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented by the Council of Europe